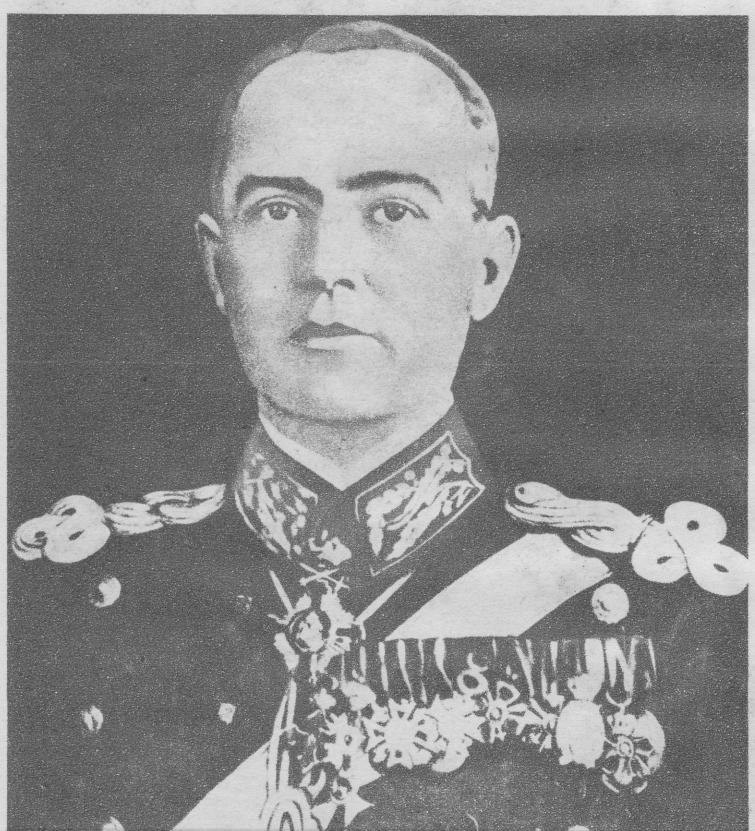
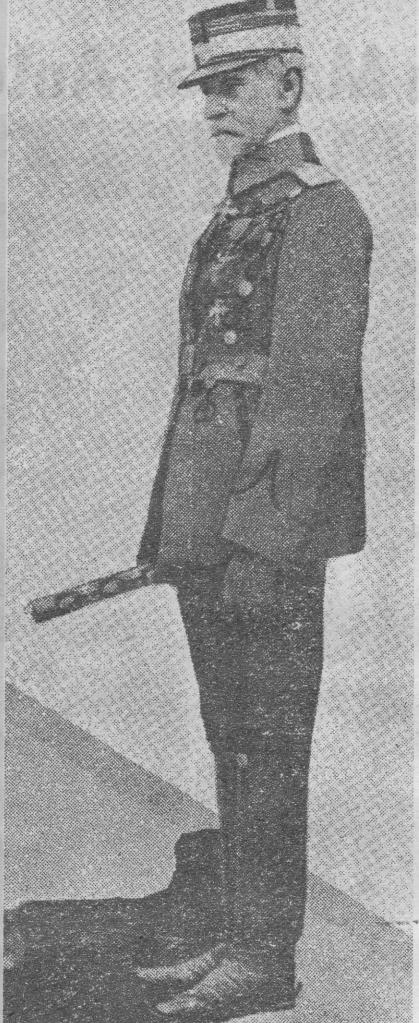

Acum am avea nevoie de un Mareșal Antonescu!...

Iulie 1941. Mareșalul Antonescu, pe cîmpul de operațiuni, împreună cu Statul său Major. Omul era deja o statuie de bronz.

Mareșalul Averescu (1859-1938) este surprins în această fotografie urcând scara Palatului. La 25 martie 1907 avea să participe la guvernarea liberală condusă de Dimitrie A. Sturdza, primind portofoliu la Ministerul de Război, apoi a fost șef al guvernului format la 8 februarie 1918, prezentând și guvernul format la 13 martie 1920, care a dizolvat parlamentul la 25 martie același an și, la 17 iulie 1921, a înfăptuit exproprierea a 6 120 000 ha, adică 66 la sută din suprafața stăpinită de moșieri, fără să rezolve, totuși, problema agrară în România. Acest guvern demisionează, la 13 decembrie 1921, dar generalul Averescu mai formează încă un guvern, la 30 martie 1926. În istorie, a rămas ca Eroul de la Mărăști. Vorba aia: s-a născut în anul Unirii Mici, ca să facă Unirea Mare.

Ion Antonescu tînăr, cu pieptul încărcat de decorațiile Războiului pentru Întregirea Neamului.

Scrisoarea adresată de Regina Maria fiului său rătăcitor și nedemn

25 Decembrie 1925.

Ce aş putea să-ji spun, Carol, fiul meu? Ce poate spune o mamă fiului său, atunci când îi străpunge inimă adus de două ori pe lume? Aveai totul: o ţară care avea nevoie de tine, o muncă măreată înaintea ta, un șitor mare, un cămin fermecător, o soție bună și frumoasă, un copil adorat, părinți care te iubeau și cărora ai fi putut să le fii mâna dreaptă. Părinți care merg spre bătrînețe, care au o misiune pe care tu trebuia să o completezi. Rezunți la toate acestea, le sfarmi în bucăți, le azvîrlă departe ca pe niște lucruri de aruncat. Și pentru ce? Încerci să înseli singur, pe noi și pe alții, cu vorbe goale. Le faci imputarea că nu au încredere în tine, că n-au înțelegea pentru nevoile tale omenești, că nu-ți recunosc străduințele. Vorbe! Vorbe! Știi singur că nu sănătatea vorbe. Știi că ai avut mai mult sănătatea ceea ce și se cuvenea din lucruri bune ale acestei lumi. Ai avut mai mult sănătatea partea ta de dragoste, de îngăduință, bani, prestigiu, încredere și, dacă n-ai avut încă destul, este fiindcă n-ai voit-o, fiindcă i-ai preferat pe lăudătorii goi și lipitori în locul celor care, drăguți binele, s-au ridicat în fața primejdiei ca să strige la seama! Pentru că te iubeau mult, pentru că aveau încredere în tine și în viitorul tău, fiindcă voiau să facă din tine un om. Care dintre noi nu a fost silit uneori în viață să asculte rațiunea, să urmeze un sfat aspru, să renunțe la ceva, să renunțe la o parte din cele mai scumpe dorințe? A iubi adînc nu înseamnă a merge orbește după ceea ce omul poate să dorească într-un moment de nebunie. Iubi înseamnă să încerci să întuiști pe cel pe care îl îmbăti în drumul drept, să-l ajuci să trăiască cum trebuie, să te facă un om de onoare și folositor, să încerci să-l încurajezi să accepte partea sa de durere, ca și partea sa de muncă și de placere. Cum ti-am spus-o în ultima noastră întîlnire de la Sinaia, ceea ce nu pot înțelege la tine este concepția ta de viață. Care este concepția ta asupra datoriei? Asupra dragostei? Dragostea pentru tine este numai o îngăduință către tine însuți, numai lăsarea în voia năvălirilor de instincte împinse pînă la disprețul satisfacției și uitării imediate. Nu este în codul tău nici o credință, nici o stăpînire, nici un sentiment al datoriei, nici o cinstire a cuvîntului dat, nici o mărginire a moralei, nici un drăguț pe care să vrei să-l urmezi, nimic, absolut nimic. Nici un ideal, nici un vis al viitorului? Numai să te lasă pradă pasiunilor care plutesc în jurul tău? Atunci, fiindcă meu, ai dreptate să pleci, atunci nu ne putem înțelege. Vorbim o limbă deosebită. Atunci, în realitate, nu ești demul să fii așezat în fruntea altora, să fii ales șef al unui popor care are nevoie de un conducător capabil de sacrificii, de un om care să-l iubească îndeajuns, pentru a se învinge pe el însuși, din dragoste pentru popor. Dacă nu recunoști nici o datorie, nici o credință, nici o obligație, atunci, într-adevăr, ești nedemn să porți făclia. Erai aici folosit pentru totul și la toți, erai născut pentru o moștenire glorioasă. Și acestea toate le arunci oamenilor în față? Și pentru ce? Și pentru cine? Erai odată un drag copilaș cu părul de aur, băiatul nostru, băiețelul Tării, cel dintîi născut român, primul lor copil. Erai nădejdea noastră, comodă

Acum am avea nevoie de un Mareșal Antonescu!...

Julie 1941. Mareșul Antonescu, pe cîmpul de operațiuni, împreună cu Statul său Major. Omul era deja o statuie de bronz.

ra noastră și bucuria viitorului nostru. Erai ca Mihai, un băiețăș cu bucle de aur. Și l-am părăsit pe Mihai. Către soția ta, către mama ta nu spui un singur cuvînt. Pentru el nu trimiți o îmbrățișare. Îl părăsești, îl azvîrli din viața ta și, odată cu el, pe dulcea ta tovarășă, pe care juraseși să-i iubești, să-o cînstești și să-o protejezi. Nici un cuvînt ca să ne ceri să ne ocupăm de el. Nici un cuvînt ca să-l apropii de inima Tării. A Tării, pe care ai trădat-o. Nici un cuvînt de iubire sau recunoștință pentru tatăl tău care a fost așa de aproape de moarte, în primăvară, nimic ca să micșorezi loviturile groaznice pe care i le-ai dat în mod laș în aceste ceasuri pline de primejdie. Nici un cuvînt de amintire, de iubire, de recunoștință, de fidelitate. Numai imputări – că n-ai fost înțeles și acuzări – că n-ai fost ținut în seamă. Carol, fiul meu, aceasta era urarea de despărțire a mamei tale: ca să poji să nu-ți dai niciodată seama cît de hidos este acțul pe care l-am săvîrșit și în ce chip îngrozitor de neomenos ai făcut ceea ce ai făcut. Lumea este mare. Sînt mulți rătăcitori pe pămînt, mulți nelegiuți, fii rătăcitori. Te duci printre ei, întorcîndu-ți privirea spre cine și cu cine? Nici eu, mama ta, nu o știu. Crezi că poate fi pentru tine o fericire adevărată chiar dacă pe noi ne părăsești? Chipul păcatului încoronat în șuvîte roșii! Am încercat o dată să te opresc. Am crezut odată că băiatul cu păr de aur trăia încă în tine, primul meu născut, ceea ce era ca Mihai de astăzi și care ar fi rămas în tine, ceea ce ar fi putut să slujească această țară, pe care noi o construim, ceea adevărat, ceea care să fi fost încă fiul meu. Atunci m-am ridicat ca o tigroaică apărîndu-și puiul, îndrîjtită și luptînd cu o lume plină de ură, din dragoste pentru tine, Carol, pentru că mai credeam în tine. Astăzi deschid mîiniile amindouă și le găsesc goale, goale de orice credință. Dacă socotești că viața îți datorează totul și că tu nu-i datorezi nimic în schimb, atunci, Carol, băiatul meu, faci mai bine că pleci. Desigur, nu ești demn de misiunea pe care îți-o încredințase Dumnezeu. Nu ești demn să fii om printre oa-

meni. Nu ești demn să fii soț, părinte și fiu. Și acum, la despărțire, nu-ți spun decât atât: Carol, oricăr de nesfîrșită ar fi lumea, inima unei mame este cu mult mai mare și chiar sfîșiată în bucăți, zdrențuită într-atât că nu mai este decât o rană sîngerîndă, o vei găsi încă bătînd pentru tine pînă în ultimul ceas. Cînd vei avea nevoie de ea, adu-ți aminte de aceasta, Carol, și pentru băiatul cu șuvîte de aur care a fost altădată al meu, te îmbrățișez pentru ultima oară și-ți pun pe frunte, Carol, ultimul sărut de mamă. Drumurile vieții sunt lungi și numeroase, Carol, și dacă eu, Regina, trebuie să te zvîrl din mine, inima mea te va aştepta, totuși, la capătul fiecăruia dintre aceste drumuri, fiindcă, fiul meu, Carol, cred că va veni într-o zi ceasul cînd vei avea nevoie de mine, ceasul negru cînd ai să plîngi singur, părăsit de toți, așa cum tu i-ai părăsit pe toți.

MARIA

Carol al II-lea și Elena Lupescu. Această fotografie a fost realizată în străinătate, unde credeau ei că pot trece neobservați. La ce au folosit României un asemenea rege și odrasla lui? Doi aventurieri, aduși din patru vînturi, pe spinarea bietului popor român, prinși și amețit în vîrtejul jocurilor politice...

Regele Ferdinand inspectînd posturile de pază ale Palatului Regal. Fotografia datează din anul 1916, toamna.

Sinistrul caracter regal

Profilul moral al ex-regelui Mihai se face „remarcat” printr-o nouă, dar deloc surprizătoare, descoperire – care relevă, vă, a căta oară, ce caracter josnic, ce neagră și jalnică persoană a stat în fruntea acestei țări, cui i-a rezervat istoria suprema poziție, pe care a ocupat-o acum 50 de ani, și răspunderea ce-i revenea în vremurile de reștiște ale anului 1944, în timpul evenimentelor de la 23 august. După arestarea criminală a Mareșalului Ion Antonescu, acest rege de paie, care a semnat umilitorul armistițiu cu Imperiul Sovietic, predind, fără condiții, un sfert din Armata Română, cu armamentul greu cu tot, în mîinile bolșevicilor, a procedat și cu un membru al propriei familii în mod cu totul incalificabil, chiar și în fața istoriei. Depoziția susținută cu martori și documente autentice este semnată de generalul-locotenent (r) Mihai Baron, participant nemijlocit la luptele de dezrobire a Capitalei, în calitate de comandant de companie în Regimentul de jandarmi pedeștri; Căpitanul Mihai Baron a avut, printre altele, misiunea de a susține efectivele armatei dintr-o zonă foarte încrîncenată, Malul Dîmbovitei, să ocupe și sădezarmeze hitleriștii din blocul Prefecturii Ilfov. Anterior, la ocuparea altui obiectiv important, „Grand Hotel”, colonelul Reh, atașatul militar al Aerului de pe lângă generalul Gerstenberg, i-a predat ofițerului nostru pistoul lui de argint, „Cunecita”, încrustat cu motive maure, armă dobindită în timpul cînd hitleriștii l-au sprijinit pe Franco. S-a arătat foarte mînios, acuzând întreaga politică europeană că i-a pus pe nemți într-o situație critică. O altă întîmplare, din vîlmașagul acelor zile fierbinți, trătită de aceleși căpitan de jandarmi Mihai Baron, are, în sfîrșit, drept subiect, pe însuși unchiul lașului rege Mihai, maiorul von Hohenzollern. Ofițerul de jandarmi a fost chemat de noul prefect al Capitalei, colonelul Cristea, să-i raporteze dacă îl cunoaște, cumva, pe maiorul von Hohenzollern. Acesta i-a confirmat că-l știa din perioada cînd a luptat în Crimeea și în Caucaz, cu Divizia I Munte, iar maiorul în cauză fusese ofițer de legătură; acolo i s-a decernat Ordinul „Mihai Viteazul”. Iată derularea faptelor: i s-a adus la cunoștință căpitanului Mihai Baron că, din ordin superior, urmează să-l scoată pe maiorul german din lagărul Spitalului Militar și să-l aducă la sediul Regimentului de jandarmi pedeștri. Acolo, l-a găsit într-o sală cu alți camarazi. L-a explicat, în limba franceză, pentru ce a venit. Riposta a fost: „Regele Mihai e un trădător, numai dacă-i pui în libertate pe toți ofițerii cu care săt aici accept, altfel nu!”. Tânărul căpitan de jandarmi s-a întors la regiment, raportându-i comandanțului său insuccesul. După alte două zile, Baron a fost trimis din nou să-l caute, de astă dată găsindu-l pe maiorul von Hohenzollern în lagărul de la Ghencea, îmbrăcat civil, iar la butonieră purtind însemnele Ordinului „Mihai Viteazul”. În sfîrșit, a acceptat să vină la regiment și a fost invitat în biroul comandanțului. Generalul-locotenent (r) Mihai Baron se destăinuie mai departe: „Colonelul Cristea a raportat executarea ordinului. M-a rechemat să-i comunic maiorului von Hohenzollern că regele nu-l poate primi la Palat, dar că se gîndește cînd și cum să-l facă scăpat prin Ardeal în Ungaria, ca să ajungă la ei lui... Mă gîndeam, cu teamă, să nu fiu eu desemnat a-l însotî. Dar nehotărîrea Palatului a durat mult. Au intrat sovieticii în Capitală. Am primit ordin să-l duc înapoi în lagăr. Nu s-a opus. Era deprimat. Mi-a spus că întreaga lui familie a murit în bombardamentele anglo-americane. A rămas în lagăr și de acolo l-a preluat armata sovietică în prizonierat”. Mai poate oare există pentru regele de atunci, în fața acestor probe de lașitate și de trădare a

proprii sale rude de „singe albastru”, vreo scuză?!

ar mai fi obiectat cineva, dacă îl lăua în interiorul Pe lui, sub înalță să ocrotire, mai ales după „serviciile î se pe care le-a făcut Armatei Roșii”, oferindu-l legal Mareșalul Ion Antonescu și cabinetul său, deturindu-le tivele de armistițiu ale Conducătorului Statului de a în disprețul onoarei militare și demnității naționale?

EUGEN TEODOR

O fotografie foarte frumoasă, înfățișând pe Zina Lambrino și pe fiul ei și al lui Carol al II-lea. De dr

gul acestei femei, regele a dezertat din armată, în

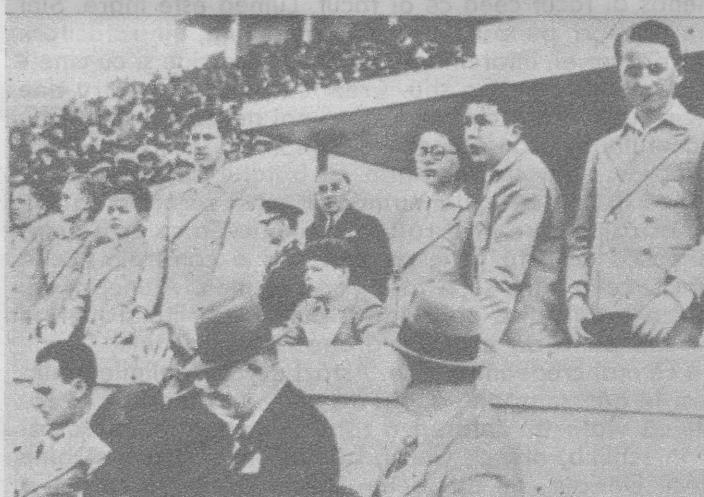
timpul primului război mondial, pentru a se căsători.

Din păcate, după un an, această căsătorie a fost declarată nelegală.

Meciul de fotbal România - Iugoslavia, din iunie 1934, a avut loc pe stadionul ANEF. Spectatorul nr. Mihai, microbistul, este foarte concentrat: pe el

stringe rău basca...

Fotografie realizată de cunoscutul studiu britanic „Keystone”, în urmă cu mai bine de 60 de ani. Fetița bălăioară care umblă cu minuță sub fustita surioarei sale este, nimeni alta, decât viitoarea regină a Marii Britanii, Elisabeta a II-a.

Un pamflet care a dus la temniță grea...

BAROANE

Ce se meșteai odinioară, dragul meu, de n-ai mai fi fost.
Și ce mojic! ce mitocan! ce bădăran! Nu te mai recunosc.
Parcă în hainele tale a intrat alt om și parcă celălalt a plecat în pielea goală, pe undeva, prin ceruri ori în lăd.
Botul nu-ți mai e așa de gros, fălcile și-s mai puțin dolofane și ai început, Doamne!, să și surțzi cu buzele alea groase, sterse de unsoare. Ceafa și-s-a mai tras, gusa și-s-a mai moderat, burta caută un relief mai apropiat de spinare.
Nici părțile de dindărăt nu mai sunt așa de expresiv dominante, dedesubtul croielii scurte. Cred că nu mai ieși dimineața patru cafele cu lapte, o halcă de șuncă și opt prăjituri, cu care și-ai pus din nou în funcțiune intestinul gros, anemiat de răbdări prăjite. Te umplusești bine, pînă la rigidă. Ti-aduci aminte ce sfrijit erai pe cînd erai sărac și cum ne pălmuia căutătura ta astăzi, după ce te-ai procopisit? Îndopat cu bunurile mele, nu-ți mai dam de nas și și-s-a părut că eram pus pe lume ca să slujesc măduelor tale, burții, gușii, sacului și dăsagilor tăi: ăsta era rostul meu, a trebuit să-l afli de la tine, flămîndule, roșcovanule, boboșatule, umflatule. Mi-ai împuștit salteaua pe care te-am culcat, mi-ai murdărit apa din care ai băut și cu care te-ai spălat. Picioarele tale se scăldau în Olt și mirosea pînă la Calafat, nobilă spurcăciune! I-auzi! Vrea să-mi fie stăpin și să slugăresc la mațele lui, eu, care nu m-am băgat rîndaș nici la boierul meu. Vrea trei părți și din văzduhul meu, ca să răsuflie în răcoarea mea numai el. Lasă-mă să-mi aleg stăpinul pe care-l vreau eu, dacă trebuie să mă robesc, nu să mă ia la jug și bici, înșfăcat de ceafă, cine poftește. Uită-te, mă, la mine! Baroane! Să ne desfacem hîrtiile amîndoi, eu zapisul și hrisoavele mele, scrise pe cojoc, și tu zdrențele tale. Scrie pe ale tale Radu? Nu scrie!... Scrie Stefan? Nu scrie!... Scrie Mihai, scrie Vlad, scrie Matei? Nu!... Păi ce scrie pe cîrpele tale? Degete sterse de singe? Mi-a ieșit o floare în grădină, ca o pasăre roșie, rotată, cu

Mihai, fiul ciobanului Petracă Lupu, este fiul Regelui Carol al II-lea. Fotografia a fost realizată la 8 noiembrie 1938, de Sfinții Mihail și Gavril. În anul 1995, la vîrstă de aproape 90 de ani, oțeloul care zicea că L-a văzut pe „Moșul” (Dumnezeu) s-a dus să-l mai vadă o dată...

miezul de aur. Ai prihănit-o. Îți-ai pus labele pe ea și s-ai uscat. Mi-ai dat spicul în jarișă cît hulubul și mi-l-ai rupt. Mi-ai luat poamele din livadă cu carul și te-ai dus cu ciori. Începi să tremuri acum, căzătură. Așa s-a întîmplat cu toți cîțu au umblat să-mi fure binele ce mi-l-a dat Dumnezeu. Te-ai cam subțiat și învinuit. Obrazul și-a intrat în gulerul tău pe gît, ca un cerc de putină uscată. Dacă te mai usuci niște, o să-ți adune doagele de pe jos! Că floacă plouată-n capul tău! Ce mustăță pleostită! Ce ochi fleșcăji! Parcă ești un șoarece scos din apă fiartă, de coardă, baroane...

TUDOR ARGHEZI (1944)

Baronul Manfred von Killinger, ambasadorul Germaniei la București și „victima” a geniului arghezian. Era un fascist fanatic, de aceea s-a și sinucis imediat după întoarcerea armelor de către România împotriva Germaniei, la 23 august 1944.

Eroi români, cunoscuți și necunoscuți, care odihnesc dincolo de fruntariile țării

În trei mari războaie (1877–1878, 1916–1918 și 1941–1945), toate trei victorioase în final, purtate fie pentru dobândirea Neatîrnării, fie pentru Reîntregirea Neamului, românii au pierdut peste 2 milioane de oameni (morți, dispăruți pe front, mutilați, răniți sau prizonieri). Și-au dat viața eroic, pentru idealurile naționale, în același interval de timp (1877–1945), circa 500 000 de români. Dintre aceștia, peste 400 000 și-au găsit mormântul chiar pe pămîntul țării (fiind pomeniți în Mausolee, în Cimitire ale Eroilor, în alte locuri de îngropăciune), pe cind mai bine de 90 000 zac în pămînt străin, în vreo 30 de țări mai apropiate sau mai îndepărtațe de fruntariile României. Pe cei înhumăți acasă îi cunoaștem, sau, dacă nu-i cunoaștem, le-am înălțat monumente numite ale Ostașului Necunoscut, locuri de veșnică prăznuire și pomenire. Dar pe unde anume i-au semănăt valurile bătăliilor pe cei peste 90 000 de români căzuți și rămași departe de țară?

Să notăm, mai întâi, că numărul celor căzuți pe front este cu foarte puțin mai mare decât numărul celor morți în prizonierat: 46 942 față de 46 076. Au pierit în acțiune 18 814 ostași români în Ucraina, 15 077 în Slovacia, 8 566 în Ungaria, 1 818 în Rusia, 1 500 în Cehia etc., în timp ce aceia pieriți în captivitate se repartizează pe un număr mult mai mare de țări, cifrele cele mai importante privind Rusia (15 582 prizonieri români morți în lagăre), Ucraina (6 849), Germania (3 802), Iugoslavia (3 439), Polonia (2 770), Franța (2 546), Austria (2 440), Bulgaria (2 356), Italia (1 239), Macedonia (1 114), Kazahstan (943), Slovenia (448), Turcia (423), Georgia (303), Belarus (183) etc. Pe pămîntul Basarabiei au căzut 4 952 de ostași români.

Intr-un număr de 30 de țări există, în 1 450 de localități, cimitire militare sau locuri de înhumare speciale, în care odihnesc pentru vecie rămășițele pămînteașii ale celor care s-au distins prin jertfa supremă pe cîmpurile de luptă, întru veșnicirea Neamului Românesc. Reproducem hărțile Ungariei, Austriei, Federației Ruse, Moldovei, Cehiei, Franței, Ucrainei, Slovaciei, cu localitățile unde se află cimitire în care dorm somnul de veci eroi români, cunoscuți și necunoscuți.

Numărul soldaților români morți și îngropați în alte țări

Nr. crt.	Tara	Morți pe front	Morți în timpul prizonier- ratului	Morți în total	Nr. locu- rilor de îngropă- ciune
1. Albania			103	103	4
2. Armenia			175	175	1
3. Austria		15	2 440	2 455	83
4. Azerbaidjan			162	162	1
5. Belarus			188	188	1
6. Belgia			11	11	1
7. Bosnia-Herțegovina			60	60	2
8. Bulgaria		152	2 356	2 508	87
9. Republica Cehă		1 500		1 500	16
10. Croația			1	1	1
11. Estonia			12	12	1
12. Federația Rusă		1 818	15 582	17 400	112
13. Franța			2 546	2 546	46
14. Georgia			303	303	1
15. Germania			3 802	3 802	23
16. Grecia			97	97	1
17. Italia			1 239	1 239	58
18. Iugoslavia			3 439	3 439	18
19. Kazahstan			943	943	2
20. Letonia			1	1	1
21. Lituania			2	2	1
22. Macedonia			1 114	1 114	7
23. Republica Moldova		4 952	17	4 969	245
24. Polonia			2 770	2 770	5
25. Republica Slovacă		15 077		15 077	34
26. Slovenia			448	448	2
27. Turcia			423	423	7
28. Ucraina		18 814	6 849	25 663	207
29. Ungaria		8 566		8 566	478
30. Uzbekistan			10	10	

Delavrancea despre Bunicul lui Ion Antonescu

Mareșalul Ion Antonescu, alături de regele Mihai. Mai pe românește, victimă alături de călău...

Într-o conferință, Patria și Patriotismul, pe care a făcut-o prin 1915, în București, și pe care dl. O. Minar a tipărit-o în 1928, Delavrancea povestea între altele : „Pe la 1868,

eram copii și ne jucam de-a soldații pe ulița Vergului (Calea Călărași de azi). Toți eram în uniformă, mai toți în cămașă, cu capul gol, cu picioarele goale, zgâriate și rănite în cioburi de stică. Toți cu nuiile, ca niște săbii. În frunte, Trică al Găitănaru lui – mult mai mic ca noi – cu o tobă enormă, legată cu o baieră pe după gât, un fel de vas de tinichea, ruginit și scofîlcit – de unde o găseșe, nu știu – pe care o bătea cu două bețe, scrîsnind din dinți, o bătea cu atită furie, că-i scînteară văpăi din ochi. Trică toboșarul era sufletul nostru în marșurile pe care le făceam de dimineață pînă seara. Trică toboșarul avea o patrie de apără și o apără dînd semnalul, în zile de sărbătoare, la revărsatul zorilor. Aveam o Patrie, și nimeni nu ne pomenise de patrie. Noi existam fără să știm, fără să vrem, instinctiv, ca să ne punem în serviciul patriei, despre care nu aveam nici o idee, nici o scăpare, nimic, absolut nimic. Într-o zi căzu greu bolnav Trică toboșarul. Eu mă furiașai să-l văz. Era singur. Si s-a ridicat pe jumătate din plapumă, și mi-a întins mâna. Ardea ca o sobă încinsă. Si mi-a zis cu un glas domol: «D-oi muri, tu s-o iezi din cui și s-o bați bine». Si două lacrimi curseră din ochii lui albaștri de roșcovan. Soarta ne-a despărțit. Eu într-o parte și el într-alta. Nu l-am mai văzut. L-am pierdut. Dupa 40 de ani, într-o zi, trecea pe Podul Mogoșoaiei un alai solemn. Muzică și soldați. Armata pierduse pe unul din cei mai străluciți colonei de Stat-Major și pe un aghiotant regal. Era Trică, toboșarul de altădată. Era colonelul Trică Antonescu !».

Recitesc și, desigur, că toți românii vor recita cu aceeași adîncă emoție aceste rînduri înaripate, pe care marele nostru Delavrancea le-a închinat strălucitului ofițer de Stat-Major și aghiotant al Regelui, colonelul Trică Antonescu, moșul generalului Ion Antonescu, Conducătorul de azi al Statului Român. Instinctiv ascultînd porunca neamului său, Generalul știe că are o patrie de apără și o apără cu strălucire.

TEODOR BUCURESCU (1941)

Încă din copilărie, Mihaiță a încălțat cizmele pe dos și cu 20 de numere mai mari decît capul lui...

Cine a crezut că sportul național al românilor este oina s-a înșelat amarnic și a dovedit că nu știe istorie nici cât negrul de sub unghie. Hoinărend prin munjii patriei, Mihaiță a zis : „Capra sare piatra, piatra crapă-n patru” – și a dat cu ditamai bolovanul în capul Țapului, de s-a făcut ăsta geolog și doctor în pietre...

Toamnă la Tighina

PAGINI UMEDE ȘI TRISTE

DINTR-UN JURNAL DE FRONT

1.

Înaintăm prin ploaie. L-am însoțit pe locotenentul Vișan într-o inspecție. A fost să-i controleze pe telefoniștii de la centrală, dacă se află toți la posturile lor. Centrala funcționează într-o clădire cenușie, cu toate ferestrele sparte. Soldații au înlocuit sticla cu scinduri rupte dintr-un dulap părăsit în curte. Vîntul și-a suieră subțire prin crăpăturile lor, parcă ar căuta cineva din nai dincolo de ziduri. Telefoniștii au făcut cenușie, fruntea umbrată de plăcăseala care-i roade undeva, la rădăcina ființei. Au instalat două paturi de campanie în casa pustie, umplând foile de cort cu pene de gîscă aflate într-o din încăperile părăsite în grabă. Ziua și-o petrec tolăniți pe pat, acoperiți pînă la bărbie cu mantalele păroase. Din cînd în cînd, unul aprinde o țigără. Tutunul e însă acru, umezeala toamnei pătrunde peste tot. O simte fiecare în mădulele care scîrjișie parcă la orice mișcare. Nimic nu le mai priește; au avut la prînz ciorbă de fasole cu slănină de la porcul tăiat în ajun la batalion. Au gustat-o, au dumicat în ea cîteva bucăți de pîine, lăsînd mai bine de jumătate din mîncare în gamelă.

— Iți amintești de Ragaiac? — mă întrebă Vișan, coborînd scara de piatră a centralei. Se aude, undeva pe aproape, susurul Nistrului. Locotenentul Vișan își scoate capela, părăsiti blond, decolorat de soare, picură de umezeală. Îi privesc profilul aspru, ochii verzi și cuta adîncă din colțul buzelor.

— Nu știi, dar am impresia că semeni cu el — îi răspund într-un tîrziu. Cuta din colțul buzelor să mai adîncit, sclăparea verde din ochii lui e mai intensă.

— L-am văzut pe băieții de la centrală? Sînt sleiți de plăcăseala, o plăcăseala ce-i împresoră ca un mîl. Îi urmăresc de o săptămînă și am remarcat faptul că sînt din zi în zi mai sfîrșită, mai palizi, mai puțin atenții la serviciu. Ne aflăm prea aproape de stepă. Dacă deschizi obloanele, pe care le-au improvizat din scinduri, se văd Tiraspolul și Rusia. Ne aflăm pe Nistră, la granița dintre verosimil și neverosimil, dintre realitate și ficțiune. Vînd-nevrînd, împrumuți comportamentul lui Ragaiac: **așteptarea!** Așteptă ceva, pe cineva, așteptă amânuntul care să schimbe succesiunea monotonă a zilelor, să risipească urzeala norilor de plumb, să te facă să uiți că de o lună nu se mai întîmplă nimic, nimic... Omul acesta, înalt cît un paltin, trăiește războiul prin prisma lecturilor întipărite în memorie. Ieri, după ce am asistat la execuția unui agent sovietic, Vișan și-a amintit de Apostol Bologa. Înapoiat la batalion, și-a cumpărat de la cantină o carte poștală, comandînd de la București **Pădurea spînzuraților**. Azi-dimineață, în timp ce lucram la profilul unor linii de telefon permanente, și-a tras un scaun lîngă mine și mi-a vorbit pînă tîrziu despre **Missir și Fata moartă**. Toată dimineață nimic n-am lucrat. Locotenentul Vișan privește războiul ca pe o verificare a lecturilor sale. Nu vede din succesiunea evenimentelor decît ceea ce caută: probe în sprijinul tezei sale, anume că războiul ar fi o necesitate biologică, iar moartea singura formă a sacrificiului pentru evoluție.

2.

Străzile largi ale Tighinei sunt pustii. Uniforma udă a lui Vișan miroase acrisor. Contemplă plăcăseala clădirile pe jumătate mistuite de flăcări. Trecem pe lîngă o casă al cărei zid dinspre stradă s-a prăbușit în întregime. Sus, la etajul întîi, colțul unei odăi a rămas intact. Pare un decor

de teatru, amintindu-mi de piesa lui Bonelli: **Al patrulea perete**. Un pian își deschide clapele de fildeș în umbra după-amiezii. Claviatura îngălbinită pare rînjetul unui craniu. Pe perete atîrnă portretul lui Pușkin, lîngă o cromă litografie ale cărei nuanțe se deslușesc anevoie prin ploaie. Lîngă pian — un fotoliu ros de vreme. Ploaia cade pe el, înnegrindu-i căpușeala de catifea. Locotenentul Vișan se oprește.

— Te-ai gîndit, oare, că în această încăpere întunecată său cîntat nu demult Ceaikovski și Chopin? Că pe clapele pianului s-a plimbat o mînă vie, care dădea viață partiturilor? Că în fotoliul jîlav cineva a ciulit urechea la vîntul basarabean, care zgîlșită obloanele? Un camion militar se oprește în dreptul nostru. E un Ford sporit în verde, cu covîltîrul picurînd de ploaie. Un ofițer de aviație aflat lîngă volan ne întrebă:

— Spre Odessa? Locotenentul Vișan întinde mâna spre Răsărit. Camionul pornește cu un salt. Vișan rămîne cu mâna întinsă către Nistră, neclintit ca o statuie. Pornește împreună, prin ploaia care nu mai contenește, spre batalion, deciș să ne încălzim cu un ceai fierbinte și o gură de rom.

3.

Într-o casă ocupată de batalion am găsit o carte a lui Dostoievski, în limba franceză. E o ediție rară din **Crimă și pedeapsă**, ilustrată de Gavarni. Am recitat în două seri: ploaia bătea în obloane, un cîine lătră straniu în curtea vecină, în încăperea de alături lipoveau nul deșirat semăna cu pescarul sărac al lui Puvis din Chavannes. Își tirșită papucii împletită din trestie de balta pe dușumeaua de argilă. O atmosferă urzită parcă anume spre a-l înțelege mai bine pe Dostoievski.

Paginile cărții sunt îngălbinate, hîrtia groasă, iar litera măruntă și înflorită. Ochii mă ustură, dar nu renunț. Lampă cu petrol filează, în odaie e frig și pătura-i subtire. Mă acopăr cu mantaua, cu vestonul, cu scoarță desprinsă de pe perete. Viața și frâmîntările lui Raskolnikov se strecoară pe nesimțite în arterele mele, urcă împreună cu el scările întunecate, spre ușa victimei. Cînd clopotul din carte sfîșie brusc tăcerea, mă ridic într-un cot și ascultă încordat: am avut impresia că aud aievea clinchetul strident al clopotului. Numai ploaia fîrșită exasperant în fereastră. Cîinele a adormit, doar uneori scîncește prin somn. Îmi amintesc de cărămidile fierbinți pe care bunicii le strecuiau sub plăpumă, în scurtele vacanțe de Crăciun.

Adorm tîrziu, cu lumina tulbure a zorilor strecute printre pleoape. Dimineața sunt trezit de o goarnă, care sună undeva pe aproape, în a doua sau a treia casă. Într-o goarnă răgușită de umezeală, falsă ca un fagot rablat, git. Toată ziua ceva mă apasă, ca o tristețe fără leac. Abia spre seară îmi dau seama că retrăiesc, în toată intensitatea lui, complexul lui Raskolnikov.

Lipoveanca Liuba stă peste drum de mine. Am cumpărat aseară de la ea o litră de pere pergamute, aromate și zemoase ca niște pepeni.

— Cum te cheamă? — am întrebăt-o în timp ce cîntărea perele.

— Liuba... Îi urmăream din prag gesturile calme și măsurate. Alegea cu grija perele de pe dușumeaua pe care era asternută o rogojină, mare cît un covor oltenesc. Parcă oficia un cult, atât de gingăse-i erau gesturile.

— Dar pe tine cum te cheamă? — mă întrebă într-un tîrziu, pironindu-și ochii oblici, de tătăroaică, în ochii mei. Vîntul cotrobăia prin horn, rîciind perejii.

— Jorj Constantinovici — făcu ea, după ce i-am spus numele — eu plac pe dumneata... Era ceva atât de firesc în vorbele ei, încît m-am apropiat de ea, am lăsat capela plină cu pere pe masă și i-am mîngîiat obrajii palizi. Mă

privea stăruitor, cu un fel de suris lăuntric, pe care i-l am ghicit din tremurul buzei de jos. Surisul Liubei semăna cu un început de dăruire. Mi-am amintit că mă aşteaptă al doilea volum din Dostoievski. Liuba era însă o frumusețe asimetrică, sălbatică și nu mă lăsa să plec. Purta o cămașă de în, iar pe lănțisorul de la gât atîrna un ban de argint, ca un strop de lună. Cînd i-am spus „bună-seara” de despărțire, tristețea i-a întunecat fruntea. Am rugat-o să-mi arate, într-o din zilele viitoare, cînd va conțeni ploaia, livada din care culege aceste pere zemoase și parfumate. A dat ușor din cap, murmurînd răgușit :

— **Dobre vecer !** Pe uliță, bocancul mi se afundă pînă la glezne într-o băltoacă. Simteam apa rece pătrunzînd printre șireturi, lipindu-mi-se de glezne ca o reptilă. Mă zgribulea un frig ciudat, ca o prevestire de boală.

4.

Orasul acesta, care se întoarce treptat din bezna, nu-și va regăsi niciodată înfățișarea de altădată. Clădirile ruinate de bombe și flăcări vor fi demolate, ca altele să le ia locul. O nouă Tighină se va ridica pe ruinele celei vechi, convențională ca un oraș occidental. Tighina veche, cea pe care am cunoscut-o într-o primăvară de demult, nu mai e decît un contur tulbure, pe care memoria îl proiecteză în spațiu, peste zidurile pîrjolite și prăbușite. Aici, bunăoară, a fost înainte un hotel, „Europa”. Am petrecut o noapte în patul lui jilav, între peretii igrasioși, cu becul arzînd toată noaptea pe noptiera scundă, de frica insectelor. Deasupra patului atîrnă, într-o ramă veche, reproducerea lilialei Madone a lui De Moulins. Cum ajunsese în acest oraș de graniță, pe malul Nistrului, chipul acela de Madonă zugrăvit în generoasa lumină a Mediteranei ? Am apăsat pe butonul soneriei, hotărît să dezleg misterul. Cineva a ciocnit într-un tîrziu la ușă. A intrat o femeie între două vîrstă, cu păr de sulfină și cu un aer de tristețe în ochi. Hotelul aparținea unui lipovean, Ivan Lefcenko. Numele lui mi-a rămas întipărit stupid în memorie, în schimb nu sînt în stare să-mi amintesc ce mi-a spus femeia despre frantuzoaica albă și aeriană, care — înainte de trecutul război — a petrecut, în drum spre Odessa, cîteva nopți în Bender. Era o toamnă plioasă, ca aceea de acum, și străina s-a îmbolnăvit de atîta frig și umezeală, încît femeia de serviciu a găsit-o într-o dimineață moartă în asternut. Era tînără încă doamna de la „Europa”, încît vederea trupului întepenit i-a smuls un tipăt de groază. Străina murise în odaia cu numărul 7, unde locuiau eu. Îmi aduc bine aminte de fiecare amănunt al acelei încăperi, încît aș fi în stare să-o reconstituï, cum reface regizorul, din mucava și culori, vizuinea sa lăuntrică. Patul de lemn era un cuibar de ploșnițe, miroșind vag a mucegai și petrol. Peste perna jilavă am întins un prosop scos din cufăr. Era în aprilie și foc nu se mai făcea demult, însă vîntul ce sufla peste Nistru, dinspre stepa ucraineană, era rece și tăios.

A fost o noapte blestemată, singura noapte petrecută în Tighina veche. Am avut destul timp să-mi fixez pe retina memoriei fiecare obiect în parte. Acum, odaia cu numărul 7 a hotelului „Europa” nu mai e decît un gol afumat deasupra unui morman de ruine, peste care ploaia tîrzie monoton. Încerc să refac odaia din memorie : patul era lîngă fereastră, aproape de ușă se afla un mare dulap cafeniu, a căruia usă scîrția ca o droșcă ruginită. Lavaboul de tinichea purta urme de săpun. Pe podeaua murdară era întinsă o scoarță lipovenească. Îmi aduc aminte de fiecare amânunt, numai Madona lui De Moulins nu mai știu cum arăta. Aș fi în stare să mă vîr întrăruine, să sap în grămezile de moloz pînă aș da de reproducerea care mă obsedează : avea o pată de aur în ornamentalul îmbrăcămintii, care mi-ar evoca soarele acelei primăveri în care Tighina patriarhală fremăta molcom sub cerul senin.

5.

Am fost azi la Nistru, cu locotenentul Vișan. Apel umflate erau de culoarea leșiei. Podul de lemn construit de pionierii noștri a fost luat de valuri. Apa, care desparte două lumi, două concepții de viață, se răzvrătește împotriva punctilor de legătură construite de oameni. Malul nostru e abrupt și înalt, ca un meterez. Cel ucrainean e domol, alunecind pe nesimțite în apă. La noi s-au ridicat ziduri de granit, așezări omenești, s-au plantat meri cu roada bogată. Dincolo, cîteva râchite coclîte, arbuști piperniciți, un pîlc de case din sînci și pămînt. Acolo începe țara de fum a amăgirilor. Vișan e bolnav de nostalgia chinuitoare care pe toți ne încearcă. Ne ademenește noaptea nogaiică, muștenia stepelor nemărginîte, străzile cu platani ale Odessei, amurgurile triste ale orășelelor slave. Nistrul curge nepăsător, ducînd leșuri de cai și cadavre de oameni, arbori smulși din rădăcină, acoperișuri de case și obiecte luate din locuințe de acest cel mai înfricoșător dintre elemente. Dacă n-ar purta uniformă, locotenentul Vișan s-ar arunca în valuri și s-ar lăsa purtat de ele mai aproape, tot mai aproape de fărmul ucrainean. Uîră că peste cîteva zile unitatea noastră va trece dincolo, să înceapă trăirea în poveste, pe care toți o așteptăm, cu sufletul răvășit de o stranie nerăbdare.

6.

M-am trezit azi tîrziu. O dimineață blîndă și ruginie lumina fereastra. Ulița pe care locuiesc poartă numele lui Eminescu. E largă, ca toate drumurile basarabene. Oameni blînzi, modești, deprinși cu greul să îndreaptă către piață, au coșurile pline cu mere, nuci, prune brumate, porumb fier. Liuba așteaptă în poartă. E cea dintîi dimineață în care cerul și-a dezvelit albastrul decolorat de ploii. Liuba are chipul alungit, brâncovenesc. Asculță susurul mestecăncului de lîngă uluci. În șoapta frunzișului deslușește, pare-se, suspinul de pe urmă al toamnei. Stropul de lună al banului de argint de la gât lucește intens. Soarele i-a împrumutat sclipiri ascuțite, de pumnal. Îi dau bună-dimineață. Zîmbește, cu ochii ei oblici, ca un băiețandru. O rog să m-ăștepte după-amiază tot acolo, lîngă mestecăncul din poartă, fiindcă voi veni să-duc spre livada cu pere pergamute. După-amiază cerul devine vînat, ca ojelel nou. Deslușesc zborul păsărilor în văzduh. Liuba înaintează alături de mine, tacută ca o plantă. Îi admir gîțul subțire, feciorelnic. S-ar putea ca lipoveanca aceasta, cu înfățișare de prințesă mongolă, să se aștepte să opresc să-i ridic ușor bărbia și să-i strivesc cu gura buzele palide. Știu că are buzele acrișoare și jilave. Simt răspîndindu-se din părul legat cu o năframă albă miroșul amăruii al florilor de mentă și parfumul dulceag de mere, de care e plină casa ei. Îi ghicesc îmbrățișarea fierbințe, privirea tulbure cînd se dăruie. E însă atîta lumină în jur, încît mi-e cu neputință să schizez un gest. Frunzele de deasupra noastră vor pleca în curînd, purtate de vînt. Plutește în livadă parcă fumul de tămîie al unor cădelnițe de prohod.

Tighina a rămas undeva, în zare, cu turnurile-i ciuntite cu clădirile dărîmate, cu ulitele înecate în mîl, din care aburii se ridică străvezii, acoperind Benderul cu o negură violet. Liuba și-a pus capul în brațele mele și așteaptă. Pe cer răsar primele stele. Simt că în inima ei nu mai este decît scrum și mătrăgună. Sînt lucruri pe care nu le-a avut decît în vis, ceea ce îi dă paloarea unei dulci modestii. În pupilele ei s-au ivit pete tulburi. Bălțile vuiesc aproape de noi, trestiile molatice fluieră. Deasupra noastră un măr, cu trunzele roșiatice, veghează această despărțire fără întoarcere.

Tighina, octombrie 1941

GEORGE SBÂRCEA

BASARABIA

Ferdinand

ACTUL UNIRII

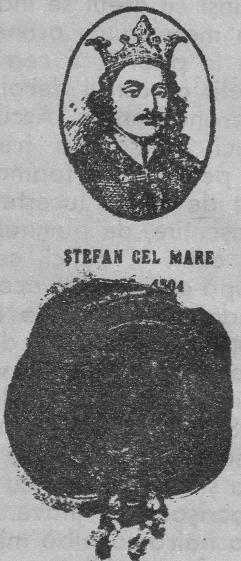
VOTAT DE SFATUL TĂRII
LA 27 MARTIE ST. V. 1918

ÎN NUMELE POPORULUI BASARABICI, SFATUL TĂRII DECLARA
REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVEASCĂ (BASARABIA)
ÎN HOTARELE Sİ DINTRU PRUT, NISTRU, DUNĂRE, MARCA
NEAGRĂ Sİ VECHILE GRANIȚE CU AUSTRIA, RUPTĂ DE
RUSIA ACUM O SUTĂ Sİ MAI BINE DE ANI DIN TRUPUL
VECII MOLDOVE, ÎN PUTERICA DREPTULUI ISTORIC Sİ
DREPTULUI DE NEAM PEC BAZA PRINCIPIULUI CĂ MORO
DELE SINGURE SÂ-SI HOTĂRASCĂ SOARTA LOR, DE AZI
ÎNAINTE Sİ PEINTRУ HOTĂRÂSUA, SE UNESC
CU MÂMA SA ROMÂNIA.

TRĂIASCĂ UNIREA BASARABICI
CU ROMÂNIA
DE-A PURURI Sİ TOTCAUNA !
PRESEDINTELE SFATULUI TĂRII,
ION INCULEȚ
Vice-Presedinte
PAN. HALIPPA
SECRETARUL SFATULUI TĂRII
I. BUZDUGAN.

DIMITRIE CANTEMIR
1710-1711

STEFAN CEL MARE

Bucuraști surorii mândre și vă înveseliți
Impreună regăsite, lângă maica ce iubîști
Jucașt hora înfrâșită cu flăcăi dintr
fieșari,
Hora sfântă a dezrobiri, hora Româ
[niei Mari.

C. Zarida Sylva.

Inscripti. Cet. Albă 1476

Iar când fălnic viitorul, va păstra în veci
Isolia,
Basarabia rămâne pe veci a tări noastre
frai;
Ca în hrisoave să rămâne Ferdinand
și cu Maria,
Prea slăviti în România, pe altarul lui
[Mihai.

C. Zarida Sylva.